

Emlékező összeállítás Mindszenty József hercegprímás,
esztergomi érsek (1892-1975)
születésének 120. évfordulója alkalmából

Péntek Imre

Isten foglya

Mindszenty József monológja 1948. december 26-i
letartóztatása előtt és után

Uram, a leckét korán feladtad,
gyermek imáim szálltak hozzád,
apám s anyám megmutatta,
merre is rejlik a mennyország.
Szolgálni hívtál a szívemben,
híven követtem atyai szódat,
minden körülmények között
makacsul megmaradni jónak.

Káplán lettem, majd hittanár
Egerszeg kedves városában,
igéd hirdettem, köz- és vasárnap,
amerre én nyomodban jártam.
Ránk tört a rémes háború,
széthullt a régi Magyarország,
az átkozott vörös diktatúra
megpecsételte végleg a sorsát.

Korán elért a tapasztalat,
milyenek is a kommunisták...
aki nékik ellentmondott,
azon nyomban börtönbe csukták.
Ó, az a szombathelyi börtön,
első fogságom éjszakája...
Akkor már sejtettem, Uram,
veled együtt vagyok bezárva...

Nem kell ezeknek szeretet,
gyűlölet az ő Istenük –
Ezt fröcsögik teli szájjal,
amerre dúlnak, mindenütt.
Keserű volt az első korty
a megalázó szenvedésből,
de ami darabokra hull,
érintésedre megint felépül.

S szolgáltam és építettem,
hitet, zárdát és templomot –
hogy jöhessenek erre a nyájra
szépséges, derűs holnapok.
Múltak az évek, s a gyarapodás
ezernyi módon rám köszönt,
Uram, a békéd termőre fordult,
mért küldtél újabb vízözönt?

Ám szólítottál, s indultam rögtön
- bár a kétségek kísérték –
a veszprémi várnak magasában
felvenni nagyobb tisztességet.
Az ország ismét csatatér lett,
hiába védtem az üldözöttet –
ezúttal a nyilas „testvérek”
állig fegyverben értem jöttek.

Újabb börtön, s én ott miséztem,
rabként a rabság sűrűjében,
magamba hullva imádkoztam,
Uram, a kezed hozzám elérjen...
Mi lesz veled, te drága ország?
Darabokra szaggattatol?
Hol lelhetünk menedéket?
A pusztító gaz mikor lakol?

S megértem a szabadulást,
A csodálatos Mária-évet...
Százerek ajkán szólt az ének:
Istenanya, segítsd meg néped!
A pokol küldte kommunisták
éjjel-nappal figyeltek ébren:
besúgóik nyomomba jártak,
gyanú kísérte minden léptem.

S a prímási szék magasából
túl messzire, a jövőig láttam –
acsargott a vörös hatalom,
ellene mondtam, százszor, bátran.
De bűnös és véres kézzel
fonták a hurkot körülöttem:
hogymajd egyszer eltűnjek végleg
a föld mélyén vagy börtönökben.

S ím, az idő elközelgett:
Helytállnom nékem adatott,
S ha kell egyedül, védtelenül
vállalom az áldozatot...
A kínzás és a fenyegetés
felőrli a legderekabbat:
várva a beteljesülést
magamra kellett, hogy maradjak...

Karácsony jön, a megváltó kiseded
születése sem hoz békességet,
fogdmegek lesnek, börtönbe visznek,
elhalkul a betlehemi ének.
Anyám gyötrelme engem is gyötör,
míg fekete autó fut velem,
kínzóimnak ez vad gyönyör,
módszereiket ismerem.
Nem érseki díszben várom őket,
reverendám öltöm magamra,
a szenvedésből vett előleg
Uram, nekem erőt is adhat...
De a gyengeség, ha rám talál,
s mégsem állom ki a próbát...
Ó, ezek kegyetlen órák,
múljék a keserű pohár...
Töviskoronás Krisztus képe
az egyetlen védelmezőm,
bárhová vet a szörnyű végzet,
elfogadom, azt, ami jön.

Celláim elkísérnek. A fal nyirkos, nedves.
Itt mindig szürkület van. Fönt egy kis izzó reszket.
A szennyes, pókhálós ablak vak szemként homálylik,
figyelve múltó élttem nyugtalan éjszakáit.

Pedig napod újból felkel, világot fénye ad,
jókra és gonoszokra gondolva egyaránt.
Elzárva tőlem messze, az ég s a csillagok,
a szálló gondolat nyithat csak távlatot.
Fogoly vagyok, Uram, a foglyod,
gyermekkoromtól fogva rég.
És boldog vagyok, Uram, boldog,
engem már nem érhet veszteség.
Kint az örök őriznek, vastag
falak, záruk és lakatok,
s nem sejti senki, barát, ellenség:
Uram, a te foglyod vagyok.
Tudom, imáim eljutnak hozzád,
minden fohászom célhoz ér,
az áldozat nem lehet hiába,
nem magamért, de népemért.

A követségen leszek fogoly,
minden reményem eltemettem.
Láttam a diadalmas népet,
amint ünnepelt önfeledten,
a forradalom íze még szánkban,
de már szovjet lőporszag terjed –
Uram, adj időt minékünk,
Uram, ha lehet, adj kegyelmet!
Fogoly leszek a követségen,
s lesnek rám Kádár-pribékek,
nézem az ablakból mozdulatlan,
mint futnak a kegyetlen évek –
s én, aki munkára születtem,
szolgálni népem szent ügyét –
tétlenül nézem, összetörten,
hogyan nő kint-bent a szenvedés.

Némaságra ítélték volna –
pápák, elnökök, ügynökök,
de szavaim elszöktek a számtól,
tanúságom már rég örök.
Ha nem szólhatnék, akkor is,
Uram, ígédet hirdetem,
nem lehet rabbá tenni azt,
akinek nem fog a félelem.
Pásztor, nyáj nélkül, így halok meg,
nincs ennél fájdalom nagyobb,
de zárhatnak engem bárhová –
Uram, a te foglyod vagyok.